

1 Νοεμβρίου, 1996

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΚΟΝΝΑΡΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΛΥΣΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες υποθέσεις Αρ. 872/94 & 873/94)

Αναγκαστική Απαλλοτριώση — Ακυρωτικός έλεγχος — Αδυναμία ελέγχου και υποκατάστασης της ουσιαστικής κρίσης της διοίκησης — Μη επέμβαση του Δικαστηρίου σε τεχνικής φύσεως ζητήματα.

Διοικητικό Δίκαιο — Τεκμήριο νομιμότητας των διοικητικών πράξεων — Συνέπειες στη διοικητική δίκη. 5

Οι αιτητές προσέβαλαν τα διατάγματα απαλλοτριώσης των ιδιοκτησιών τους. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας τις προσφυγές, αποφάσισε ότι:

1. Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία δεν είναι κατάλληλη για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκε και γι' αυτό προβάλλεται η θέση ότι πρέπει να ακυρωθεί για έλλειψη δέουσας έρευνας, τέτοιοι ισχυρισμοί δεν μπορούν να επιτύχουν ούτε το Δικαστήριο μπορεί να αντικαταστήσει την κρίση του διοικητικού οργάνου που έλαβε την προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση με τη δική του κρίση ως προς το ποιος θα ήταν ο πιο κατάλληλος χώρος για τη δημιουργία κοινοτικού πάρκου. 15 20

Είναι επίσης καθαρό ότι τα διοικητικά δικαστήρια κατά κανόνα δεν επεμβαίνουν σε τεχνικής φύσεως ζητήματα. 25

2. Αναφορικά με τον τελευταίο ισχυρισμό του δικηγόρου των αιτη-

5 τών είναι φανερό ότι η απαλλοτρίωση του χώρου έγινε για συγκεκριμένο σκοπό δηλαδή τη δημιουργία κοινοτικού πάρκου. Για τη δημιουργία του πιο πάνω πάρκου μελετήθηκαν ορισμένα έργα τα οποία θα εκτελούντο και τα οποία αναφέρονται λεπτομερώς στην επιστολή του κοινοτάρχη ημερ. 29.6.93 προς τον ΚΟΤ. Για την εκτέλεση των πιο πάνω έργων θα εκπονούνται αρχιτεκτονικές μελέτες, που πράγματι έγιναν όπως προκύπτει από το παράρτημα Α και Γ της ένστασης.

10 3. Κανένας από τους ισχυρισμούς του δικηγόρου των αιτητών δεν μπορεί να ευσταθήσει και οι προσφυγές θα απορριφθούν. Είναι καθιερωμένη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι μια διοικητική πράξη τεκμαίρεται νόμιμη μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο. Ο αιτητής σε προσφυγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου φέρει το βάρος της απόδειξης προκειμένου να πείσει το Δικαστήριο να επέμβει και να ακυρώσει την διοικητική πράξη. Οι αιτητές στις παρούσες υποθέσεις απέτυχαν να τεκμηριώσουν τους ισχυρισμούς τους και το τεκμήριο της νομιμότητας των προσβαλλομένων πράξεων δεν κλονίστηκε.

20

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση:

25

Καλλιμάχου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 314.

Προσφυγές.

30 Προσφυγές εναντίον της απόφασης του Καθ' ου η αίτηση 1 για την απαλλοτρίωση της ακίνητης ιδιοκτησίας των Αιτητών.

Ε. Κωνσταντινίδου, για τους Αιτητές.

35

Α. Παπαχαράλαμπος, για τους Καθ' ων η αίτηση αρ. 1.

Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση αρ. 2.

40

Cur. adv. vult.

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Οι δύο προσφυγές που καταχωρήθηκαν από διαφορετικούς αιτητές, απεφασίσθη με διάταγμα του Δικαστηρίου να συνεκδικασθούν, γιατί στηρίζονται σε κοινά γεγονότα

και έχουν το ίδιο νομικό βάθος.

Οι αιτητές στην υπόθεση 872/94 ζητούν από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:

“1. Διακήρυξιν του Δικαστηρίου ότι το Διάταγμα Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως το δημοσιευθέν υπ’ αρ. Γνωστοποιήσεως 1373 εις το Μέρος ΙΙ του Τρίτου Παραρτήματος της Επισήμου Εφημερίδας της Δημοκρατίας της 19ης Αυγούστου 1994, δυνάμει του οποίου τη εγκρίσει του καθ’ ου η αίτησις 2 διετάχθη υπό της καθ’ ης η αίτησις αρ. 1 απαλλοτριώσις της ακινήτου ιδιοκτησίας των Αιτητών της περιγραφομένης εν τη Γνωστοποιήσει Απαλλοτριώσεως τη δημοσιευθείση υπ’ αρ. Γνωστοποιήσεως 981 εις το Μέρος ΙΙ του Τρίτου Παραρτήματος της Επισήμου Εφημερίδας της Δημοκρατίας της 20ης Μαΐου 1994 ήτοι του τεμαχίου 822/2 (όλον) του Κυβερνητικού Χωρομετρικού Σχεδίου ΧΧΧVΙΙΙ, 41 χωρ. υπ’ αρ. εγγραφής 4800 εκτάσεως 117 τετρ. μέτρων εις το χωρίον Πολύστυπος Επαρχίας Λευκωσίας είναι άκυρον και εστερημένον οιοδδήποτε αποτελέσματος.”

Ο αιτητής στην υπόθεση 873/94 ζητά ακριβώς την ίδια θεραπεία αλλά αναφορικά με το τεμάχιο γης 820/1/1 (όλον) του Κυβερνητικού Χωρομετρικού Σχεδίου ΧΧΧVΙΙΙ, 41 χωρ. υπ’ αρ. εγγραφής 6316 εκτάσεως 2.050 τετρ. ποδών εις το ίδιο χωρίον Πολύστυπος της Επαρχίας Λευκωσίας.

Οι αιτητές βασίζονται σε υποστήριξη της προσφυγής τους στα νομικά σημεία που προβάλλουν, μεταξύ των οποίων είναι οι ισχυρισμοί ότι η διαταχθείσα απαλλοτριώση δεν ήτο αναγκαία και θα μπορούσε να επιτευχθεί με απαλλοτριώση άλλης ιδιοκτησίας άλλων ιδιοκτητών, ότι το διάταγμα εξεδόθη άνευ αιτιολογίας και ότι είναι εναντίον των αρχών της χρηστής διοίκησης.

Τα γεγονότα της υπόθεσης είναι τα ακόλουθα:

Στις 16.6.93 ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού με επιστολή του προς τον κοινοτάρχη Πολυστύπου τον πληροφόρησε περί της συμπερίληψης του χωρίου Πολύστυπος στον κατάλογο ενός προγράμματος αγροτουρισμού. Ο κοινοτάρχης Πολυστύπου με επιστολές του ημερομηνίας 29.6.93 και 10.7.93 υπέβαλε τις εισηγήσεις του προς τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού. Στις 30.6.93 ο ΚΟΤ με νέα επιστολή του προς τον κοινοτάρχη Πολυστύπου του ανέφερε ότι έχει ανατεθεί σε ιδιώτες αρχιτέκτονες, συνεργάτες του Οργανισμού, η εκτέλεση αρχιτεκτονικών σχεδίων. Ο Έπαρχος Λευκωσίας

με επιστολή του ημερομηνίας 12.7.94 πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ότι δεν υποβλήθηκε ένσταση εναντίον της προτιθέμενης απαλλοτρίωσης.

5 Ο Υπουργός Εσωτερικών, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται στο Υπουργικό Συμβούλιο με βάση την επιφύλαξη του άρθρου 6(3) των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων του 1962 έως 1992, οι οποίες εκχωρήθηκαν σ' αυτόν με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενέκρινε την σκοπούμενη απαλλοτρίωση.

10

Ενόψει των πιο πάνω η Επιτροπή αποφάσισε την απαλλοτρίωση της ιδιοκτησίας, η οποία αναφέρεται στη γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης και το προσβαλλόμενο διάταγμα απαλλοτρίωσης δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αριθμό 2902 ημερομηνίας 19.8.94.

15

Είναι ισχυρισμός του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση αρ. 1 ότι η απαλλοτρίωση ήταν απόλυτα αναγκαία και αναπόφευκτη με σκοπό δημόσιας οφέλειας ήτοι τη δημιουργία κοινοτικού πάρκου.

20

Οι ισχυρισμοί του δικηγόρου των αιτητών επικεντρώνονται κυρίως σε τρία θέματα. Πρώτον ότι το διάταγμα απαλλοτρίωσης πάσχει λόγω ανάμιξης της χωρητικής αρχής Πολυστύπου και όχι της Επιτροπή Δημόσιας Υγείας Πολυστύπου, δεύτερον ότι η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία δεν ήταν κατάλληλη για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκε και τρίτον ότι δεν έχουν εκπονηθεί αρχιτεκτονικά σχέδια. Τόσο ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση αρ. 1 όσο και ο δικηγόρος της Δημοκρατίας, ο οποίος πρόβαλε και προδικαστική ένσταση, αντικρούουν τις εισηγήσεις αυτές. Αναφορικά με την πρώτη εισηγήση του δικηγόρου των αιτητών είναι κατά τη γνώμη μου φανερό ότι Απαλλοτριούσα Αρχή ήταν η Επιτροπή Δημόσιας Υγείας Πολυστύπου, τόσο στο αρχικό στάδιο της διαδικασίας, δηλαδή στη γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης όσο και στο διάταγμα απαλλοτρίωσης. Εν πάση περιπτώσει είναι καθαρό ότι τέτοιος λόγος δεν συμπεριλήφθηκε στο δικόγραφο της αίτησης για ακύρωση.

25

30

35

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία δεν είναι κατάλληλη για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκε και γι' αυτό προβάλλεται η θέση ότι πρέπει να ακυρωθεί για έλλειψη δέουσας έρευνας, οι δικηγόροι των καθ' ων η αίτηση ισχυρίζονται ότι τέτοιοι ισχυρισμοί δεν μπορούν να επιτύχουν ούτε το Δικαστήριο μπορεί να αντικαταστήσει την κρίση του διοικητικού οργάνου που έλαβε την προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση με τη δική του κρίση ως προς το ποιος θα ήταν ο πιο κατάλληλος χώρος για τη δημιουργία

40

κοινοτικού πάρκου. Σχετική είναι η απόφαση **Χρυσταλλίνη Α. Καλλιμάχου κ.ά. v. Δημοκρατίας** (1994) 4 Α.Α.Δ. 314.

“Εις ό,τι αφορά τις εισηγήσεις των αιτητριών ότι οι αρχές της χρηστής διοίκησης και της νομίμου χρήσεως της διακριτικής ευχέρειας έχουν καταπατηθεί και παραβιαστεί, διότι ο σκοπός της απαλλοτριώσης θα μπορούσε να γίνει με δικαίωμα διαβάσεως ή διοχέτευση του επιτεταγμένου Τουρκοκυπριακού νερού διά των ακινήτων της αιτήτριας ή δημιουργία αντιπυρικής ζώνης μέσα σ’ αυτό και ότι η απαλλοτριώση έγινε χωρίς να υπάρχει απόλυτη ανάγκη και χωρίς να εξαντληθούν άλλα πρόσφορα μέτρα, θα πρέπει να λεχθεί ότι αυτά στην πραγματικότητα αποτελούν εισηγήσεις για δικαστική επέμβαση στην ουσιαστική κρίση της διοικήσεως, πράγμα που δεν ελέγχεται δικαστικά, εκτός εάν υπάρχει παράβαση Νόμου ή κατάχρηση εξουσίας.”

Είναι επίσης καθαρό ότι τα διοικητικά δικαστήρια κατά κανόνα δεν επεμβαίνουν σε τεχνικής φύσεως ζητήματα.

Αναφορικά με τον τελευταίο ισχυρισμό του δικηγόρου των αιτητών είναι φανερό ότι η απαλλοτριώση του χώρου έγινε για συγκεκριμένο σκοπό δηλαδή τη δημιουργία κοινοτικού πάρκου. Για τη δημιουργία του πιο πάνω πάρκου μελετήθηκαν ορισμένα έργα τα οποία θα εκτελούντο και τα οποία αναφέρονται λεπτομερώς στην επιστολή του κοινοτάρχη ημερ. 29.6.93 προς τον ΚΟΤ. Για την εκτέλεση των πιο πάνω έργων θα εκπονούντο αρχιτεκτονικές μελέτες, που πράγματι έγιναν όπως προκύπτει από το παράρτημα Α και Γ της ένστασης.

Έχω τη γνώμη ότι κανένας από τους ισχυρισμούς του δικηγόρου των αιτητών δεν μπορεί να ευσταθήσει και οι προσφυγές θα απορριφθούν. Είναι καθιερωμένη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι μια διοικητική πράξη τεκμαίρεται νόμιμη μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο. Ο αιτητής σε προσφυγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου φέρει το βάρος της απόδειξης προκειμένου να πείσει το Δικαστήριο να επέμβει και να ακυρώσει την διοικητική πράξη. Οι αιτητές στις παρούσες υποθέσεις απέτυχαν να τεκμηριώσουν τους ισχυρισμούς τους και το τεκμήριο της νομιμότητας των προβαλλομένων πράξεων δεν κλονίστηκε.

Για τους πιο πάνω λόγους οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.